והאמר רבא תבעוה להנשא כו'. לא היה מלי לשנויי קטנות שלא הגיע זמנן לרשות הוו דהא מסקינן בפ' תינוקת (נדה דף סו.) דמילתא דרבא אפילו נקטינה דילמא מחממא ונראה דהיכא דתבעוה לינשא ושבה שבעה נקיים וכל אותם שבעה בדקה שחרית וערבית וטבלה ולא נבעלה אז צריכה לבדוק בכל יום ויום דלעולם משתבעוה לינשא איכא לספוקי דילמא חזיא מחממת תימוד עד שתיבעל הלכך בעינן שבעה נקיים סמוך לבעילת מצוה וכן פירש רש"ס בפרק תינוקת (שם): **יחודי בעלמא** הוו מייחדי להו. פרש"י לא היו באין עליהן אלא מתיחדים עמהן ותו לא והקשה ר"י מ"כ כיון דאסורין לבא עליה מאי פת בסלו איכא מיהו הא י"ל כיון (ב) דשרי לאחר ז' פת בסלו קרינא ביה ועוד הקשו היכי שרו ליחודי בהדייהו והאמר בפרק קמא דכתובות (דף ד.) מי שפירסה משתו נדה ולא בעל הוא יצן בין האנשים ואשתו ישינה בין הנשים להכי פר"י דכי אמרי מאן היא ליומא לינבעל אלא ליחודי בהדה בעלמא וכיון שהיו אומרים להם כך רק ליחד עמהם לא היו רואות דם מחמת תימוד ונראה לי כי מה שהקשה מכתובות דלא קשה דהא דאמר התם היינו דוקא לבאור דלא נשא מעולם דילרו תוקפו טפי דמשמע בפ' כל היד (נדה דף יג.) כל האומז באמה ומשמין באילו מביא מנול לעולם ומפליג התם כאן בבאור כאן בנשוי בנשוי שרי אע"פ שאין אשתו עמו וע"כ הא דכתובות איירי בבאור מדקתני מי שהיה טבחו טבוח ומת אביו של חתן או אמה של כלה וכו' עד ודווקא אביו של חתן או אמה של כלה דליכא אינש דטרחי ומזה מוכיח ר"י התם דאיירי נמי שאין לו בנים ולא נשא מעולם שהוא בוש לטרוח בעצמו לזרכי חופתו אבל אלמן איהו גופיה מצי טרח ואהניא קתני וכן מי שפירסה אשתו נדה ולא בעל הוא יצן בין האנשים וכו' ויכולני לפרש ולא בעל דקאמר היינו לא בעל מעולם אבל אלמן אע"פ שעכשיו אין לו אשה כיון דכבר היה לו אשה אשתו ישינה עמו בחדר וכל שכן רבנן דהכא שאפילו עכשיו היה להם נשים אלא שלא היו בכאן בעיר ואפילו אם תמצא לומר דאלמן כמו כן אסור מכל מקום הכא שרי כיון שהיה להם נשים בביתם ולא תקיף יצרייהו כולי האי ואדרבה טפי הוה ניחא לפירוש רש"י כי לפירוש ר"י קשה הלשון דקאמר יחודי הוו מיחדי דהוה ליה למימר לייחודי בעלמא כלומר היו מודיעים להם שלא היו רוצים אלא לייחוד בעלמא מיהו מצינן למימר דלהכי נקט האי ליישא יחודי בעלמא הוו מייחדי להו משום דאתא לשנויי מה שהקשה לא ישא אדם אשה במדינה זו כו' ולהכי קאמר יחודי בעלמא כו' ולא היו באים עליהן כלל מדלא היו מביאים הנשים עמהם לערכם אלמא לא היו באים עליהם אלא יחודי הוו מייחדי ליחודי יצרייהו שאם היו רוצים היו באים עליהן ואם היו באים עליהם היו מביאים אותן לערכם והשתא אע"פ שחילקתי בין בחור לנשוי גבי פירסה נדה אין לי ללמוד מכאן דמי שמתה לו מת ברגל דאשתו ישינה עמו בחדר ולא אמרינן הוא יצן בין האנשים כו' וימא דהא דאמרינן התם באבילות שבתוך ימי החופה ליצן עמו בחדר היינו בבחור ולאי אין לחלק כך דהא אמרינן התם אפילו בשכבר בעל דעם אחת מה לי נשוי מה לי בחור אבל בפירסה נדה מוקי לה דווקא בשלא בעל כי שמעתי בשם מורי ה"ר יחיאל מפרי"ש זל"ל כיון דדברים של גינעה נוהג ברגל ואסור בתשמיש המטה כל ימי הרגל הוא יצן בין האנשים וא"כ ברגל נמי כיון דאקילו ביה כי התם הוא יצן בין האנשים אבל ניסודו של רבי' אברהם ב"ר דוד זצ"ל מצאתי בספר בעלי הנפש [שער הפרישה] שכתב להיתר וזה לשונו ולי נראה אי מתרמי לאיתם אבילות ברגל שאין צריך ליצן בין האנשים אע"ג דקילא ביה דלא חל עליה אבילות אבל משום דשבעת ימי המשתה אית בהו משום אפוקי שמחה לשושביניו ולכל בני החופה אבל שמחת הרגל דלית בהו כי האי גוונא לא דהא גבי שבת לא אשכחן מאן דאמר דהוא יצן בין האנשים אע"ג דלא נהגא ביה אבילות עד כאן לשונו וקצת קשה לי א"כ כי פריך התם מאבילות דאתן לאבילות דעלמא ומשני כל אשי מי קא מדמית אבילות דהכא לאבילות דעלמא אבילות דהכא אקילו ביה רבנן פירוש ולהכי הוא יצן בין האנשים אף על גב דבכבר בעל הוה מצי למיפלג בין אבילות דהכא לדעלמא משום דחופה אית בה אפוקי שמחה מיהו יש לומר דעדיפא מינה קא משני:

ששס

דכתובות פירסה נדה דאיכא איסורא דאורייתא אבל הכא ליכא אלא חומרא דרבנן ולפי דברי משמע דקאי האי ואכ"א אפירכא בתרייתא דוקא כלומר שלא היה שם אלא יחוד ולא היו באין עליהן דליכא ז' נקיים ולא נהירא דהא ליכא פת בסלו אלא מדפי' כך נראה יותר:

עין משפט נר מצוה

עט א טוש"ע א"ח סי' רמ סעיף יג:
צ ב ג מיי' פכ"א מהל' תפלה הלכה כט סמג לאוין קכו טוש"ע א"ח"ע סי' כ סעיף יא:
צא ד מיי' פי"ח מהל' תפלה הלכה ט טוש"ע י"ד סי' קנב סעיף א:
צב ה מיי' שם הלכה י:
צג ו מיי' פ"א מהלכות עבודת יום"כ הלכה ז:
צד ז שם הלכה ח:

רבינו חננאל

אורות זה גרגיר ומאיר העינים. גרגירא מצראנא. אכסנאי לא יאכל ביצים וישן בטלית בעל הבית, שמא יראה קרי ויטנף הטלית ויתשדהו בעל הבית על אשתו. רבנן כגון רב ורב נחמן הוו אמרי מאן הוויא ליומא. כלומר איזו אשה אשאנה היום וכשאצא מן המקום ההוא אנישנה. ואקשינן והתניא ר' אליעזר אומר לא ישא אדם אשה במדינה זו וילך וישא אחרת במדינה אחרת בו'. ופרקינן רבנן קלא אית להו. כלומר זה בנו של פלוני חכם, וזה בתו של פלוני, וכשיבא לישאנה ויגידו לו כי היא בת פלוני לא ישאנה שיודע שהיא אחותו. ואקשינן ואיך מותר לומר מאן הוויא ליומא. כלומר מקדש ומכניס אפי' אינו שוהה במקום אלא יום אחד. והא [אמר] רבא תבעוה להנשא ונתפייסה צריכה לישב ז' נקיים. ופרקינן הני רבנן הוו מקדמי ומשדרי שליח. איבעית אימא חס ושלום שיהיו עושין מעשה אלא ייחוד בלבד, שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו. כלומר מי שיש לו [פת אינו] תאב למאכל כל כך, ומי שאין לו לעולם רעב. והוליכוהו זקני כהונה לעליית בית אבטינס.

תוס' ישנים

ואי בעית אימא יחודי הוו מיחדי כו'. ואומר רבי דאמולה מילתא קאי אלא היו אומרים להם לינשא מיד אלא מיחדו ואז לא היו מצפות שישאום ולא היו לא רואות מחמת תימוד ולכך היו יכולים לבא עליהם בלא ז' נקיים ויש בת בסלם ואם היו באין עליהן היו מוליכין אותם לעירם ויכא משום ומלאה הארץ זמה והשתא לא צריך תו לטעמייה דמשדרין שלוחא מעיקרא ולכך קבעו כאן התלמוד והשתא לא שייכא כאן הך דכתובות (דף ד.) דאתן כל זמן שלא בעל הוא יצן בין האנשים כו' דהכא לא שייך כלל דם תמיד כדפי' וכן פי' ר"ר יצחק בן רבינו מאיר ביכמות אבל הי"ר יוסף פי' דהך

מסורת הש"ס

(א) [נ"ל המולא], (ב) [יבמות ס:], (ג) [יבמות ס:: (ע"ש תוס' מז:), (ד) [ביכמות ס:: וכלקוט וכהרמב"ם פכ"א מהלכות אסורי ביאה דין כט ובטור וש"ע אה"ע ס כ ליתא להנהו ג' תינוקות], (ה) [יבמות ס:: נדה סו.. ו) [לקמן סז. עד: יבמות ס:] [תוספות סב: סב..

תורה אור השלם

1. וַיָּבֹא אַחַר אֶל הַשָּׂדֶה לִלְקֹט אָרֶת וַיִּמְצָא גֶפֶן שָׂדֶה וַיְלַקֵּט מִמֶּנּוּ פַקֻּעַת שָׂדֶה מְלֹא בִגְדוֹ וַיָּבֹא וַיְפַלֵּח אֶל סִיר הַנָּזִיד כִּי לֹא יָדָעוּ:

מלכים ב ד לט

2. אֶל תָּחֵל אֶת בְּתֹךְ לְהוֹנִזְתָּהּ וְלֹא תוֹנֶה הָאָרֶץ וּמְלֵאָה הָאָרֶץ זִמָּה: ויקרא יט כט

גליון הש"ס

גמ' וחלגלוגי' ע' ר"ה כו בע"כ: (ב) **תוס'** ד"ה יחודי בעלמא. אבל ביחודו של בו'. הוכא עוד בשמו מתוס' תענית כה ע"א מס' ע"ג לא ע"א: **באי"ד** בשום דבשמא יה"ם אית בהו בו'. ק"ל הא גם בשבעת ימי אבילות דליכא אפוקי שמחה אסור ביחוד כדקתני כל אותן הימים וכו':

הגהות הב"ח

(א) מתני' מסריחו כו' והעלוהו לעליית בית אבטינס. (ב) הוס' ד"ה יחודי כו' ר"ל כיון דשרי כו'. נ"ב לפע"ד דאיכא להבין דאיה בריה מפרק אע"פ לגבי מוכדת דפריך נדה בת תשעים היא ופריק אינו דומה מי שיש לו פת בסלו כו':

לעזי רש"י

קרשי"ן [קרישי"ן]. שחלים.
פולפו"ר [פולפיי"ר].
רגלה. חלגלוגה (עשב בר).
אורוג"א. גרגיר (עצמה).

מוסף רש"י

מאן הויא ליומא. מי הפלה לינשא ליומא שאתעכב כאן (יבמות לז:). קלא אית להו. ואם יצא בני ממקום אחר ישמע שיש בת תכיו ויפרוש (שם). שבעה נקיים. שמא מחמת תימוד פרסה נדה בשבה שנתפייסה (שם). למי שאין לו פת בסלו. אוכל היום ודואג על למחר (לעמן עד:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com